

Postavljanje ciljeva i odabir materijala

Radni materijal 2: Dvije kategorije materijala za obrazovanje za demokratiju i ljudska prava

Nastava i učenje bez materijala neke vrste je nemoguće jer su materijali medij koji daje sadržaj, teme, informacije i podatke. Učenici razvijaju svoje sposobnosti baveći se određenim aktivnostima, što znači da „nešto rade” s nekim predmetom. Prvi na pamet padaju udžbenici ili radni listovi, i oni zaista jesu bitni za obrazovanje za demokratiju i ljudska prava.

Dvije kategorije materijala za obrazovanje za demokratiju i ljudska prava

Međutim, specifičan profil obrazovanja za demokratiju i ljudska prava odražava se u širim konceptima materijala i medija. Udžbenici i radni listovi primjeri su printanih medija. U interaktivnom konstruktivističkom učenju nastavnici i učenici stvaraju različite kategorije materijala. Oni su autentični jer su materijali iz prve ruke, proizvedeni na licu mjesta, u određenoj situaciji, za ljude koji su ondje prisutni u tom trenutku. Kroz obrazovanje za demokratiju i ljudska prava zato, nastavnici i učenici nisu samo korisnici materijala nego i njihovi proizvođači. U priručnicima II do VI ovog izdanja obrazovanja za demokratiju i ljudska prava predstavljeno je mnogo primjera za tu kategoriju materijala, koju vrlo često stvaraju učenici u okviru iskustvenog učenja ili radom na projektima, a opisi nastavnih jedinka i lekcija istražuju njihov bogati nastavni potencijal za učenike.

Tabela etapa nastavnog procesa i materijala

Sljedeća tabela povezuje neke od tipičnih primjera za te dvije kategorije materijala – dobijenih putem medija i nastalih u procesima interakcije između nastavnika i učenika – za različite aspekte razvoja sposobnosti kroz obrazovanje za demokratiju i ljudska prava. Ne zagovaramo pristrasnost prema jednom tipu materijala, već integrisani pristup. Međutim, održavanje nastave kroz demokratiju i ljudska prava od nastavnika zahtijeva da ozbiljno shvataju materijale koje naprave učenici.

Obrazovanjem do demokratije

Aspekti razvoja sposobnosti	Materijali prenešeni putem medija	Materijali nastali u procesima učenja	
		Materijali koje su izradili nastavnici	Materijali koje su izradili učenici
Prethodni razvoj učenika	(Takvi mediji i materijali, naravno, postoje – na primjer, dječije knjige ili filmovi – no nastavnik o njima ne može imati sliku)		Slike, prijašnje iskustvo i procesi socijalizacije u porodici ili s vršnjacima, prethodno usvojene informacije u školi i van nje
Definisanje teme, određivanje plana i programa za lekciju ili temu			Osmišljavanje i predlaganje ideja, samostalno ili u raspravi
Informacije	Aktuelne novosti (printane, TV, DVD, internet) Udžbenici	Predavanje Pribavljanje osnovnih materijala (na primjer, flipchart table, markeri, papir u boji)	Doprinosi učenika u nastavi (na primjer, dekonstrukcija poruka prenešenih putem medija, sažeci, domaće zadaće, prezentacije, argumenti u raspravama i debatama, komentari, pitanja)
Analiza i razmatranje	Tematika i kontraverzna pitanja u politici i nauci (radni listovi, udžbenici)	Objašnjenje ključnih koncepata Kritika koja zahtijeva dekonstrukciju	
Uvježbavanje vještina	Radni listovi (uputstva za vježbanje)	Pokazivanje i usmjeravanje	Povratne informacije
Participacija i aktivno djelovanje		Vođenje sjednica	Pitanja, primjedbe, uvidi, interesi
Procjenjivanje i vrednovanje	Testovi Upitnici Portfoliji	Posmatranje	Samoprocjenjivanje Povratne informacije Definisanje potreba za dalje učenje